

88.febr.17.

Kedves Anti Bátyám !

Érdeklődő leveledre röviden az alábbiakat válaszolhatom:

a Szászvölgyet 1949 és 1969 között kutattam. Az albicillák fész-
két '49 nyarán - röptetés után - találtam meg. Az idős körzetveze-
tő erdész, Ammer úgy mondotta, hogy már legalább 30 éve építették!
A hatalmas fészek valóban lenyűgöző volt: abszolút magassága 2,4 m
és a peremén hatam is körbeülhetünk volna. 1953-ban bizonyos, hogy
lakott volt! A közeli Gombás-pusztán, ahol Szür kerületvezető erdész-
nél több alkalommal laktam is szalonkázás idején, meg kullancsfel-
térképezés ügyében, egy ízben azt mondotta, hogy tekintve arra, hogy
az erdőrészt Dobi elnök vadászterülete, kénytelen az egyik albicillát
kilőni, mert a környék őzgidáit mind elhordja! Csodálkozásomra az
egyik fiókjából két marék párnapos őzgidá ceruzavékony lábakat mar-
kolt elém! Ez számomra is meglepő volt! De hiába kértem, hogy ne lője
ki a saspár egyikét se, mert a megfogyott rétisások természetvédelmi
értéke az őzénél sokkal nagyobb! Mégis kilőtte a távollétem idején!
Amikor 15 év múlva Bécsy Laci ornitológus barátommal a Szászvölgyet
ismét felkerestem, a fészkelő terület kék egén már csak az előzve-
gyült him albicilla körözött! Igen "megőszült" volt már: csőre fakó
szarusárga, fejnyak és válltollazata világos kakaószínű és ékalakú
kormánytollai hófehéren ragyogtak a makulátlan kék égen! Persze
azóta már Szür erdész is a magasból néz le a Szászvölgyre...

Annak '55-ben szemtanúja voltam, amikor egy kerecsenpár egész dél-
előtt pedzve üzte a lomha albicillát, mint két fürge vadászgép a
nehézbombázót. Néha a sas szárnyát is súrolták a sólymok. Ilyenkor
az rekedt krakkintással oldalára perdült és hatalmas markóival,
félíg-gatyás csüdjeivel amazok felé rúgott. Ez így tarthatott napo-
kig, mert amikor ismét ott lopakodtam, az óriási sas-fellegvárat már
a kerecsenek elfoglalták. A következő évben a kerecseneket a parlagi
sasok megelőzték, de 1957-től azután végig a kerecsenek bitorolták
a fészket! Az ismeretes, hogy a sólymok nem tataroznak, még a fészek
kelyhét se bélelik. Így aztán az óriási fészek a hó, az eső, a szél
meg a fagy, egyszóval az időjárástól kezdett összekorhadni, tönkre-
menni. 1958-ban dr Fodor Tamás kísért el, hogy fotózza, amíg én a
fészkealjról készítem a felvételeket: ekkor már a kerecsen tojások
a porrá humifikálódott ágak aljzatán feküdtek, és a fészek mindössz-

sze 120 cm-re zsugorodott!1968-ban már csak pár ág jelezte a hajdani óriási sasfészek helyét és emlékét..!

Azt sajnálom,hogy csak fekete-fehér képeim készültek akkoriban! Sok olyan jelenet él a lelkemben,amelyeket szívesen filmeztem volna, hogy sokak gyönyörködhetnének azokat látván.Sic transit gloria mundi !

Igy azon a tájon azóta az albicillák nem fészkeltek,bár Szöny - Almásfüzitő és Dorog közötti Dunaszakaszon több ízben magam is láttam öreg és fiatal /sötét csőrü-farkú/ albicillákat!/
Rengeteg konkrét adat gyűlt össze a naplóimban az elröppen évtizedek folyamán.Sok fotónagyítás is bizonyítja a tapasztalataimat, de éppen az önéletrajzomon ügyködöm,és nem szívesen szórom szét az adataimat! Így jártam meg Keve Bandival és Schmindt Egonnal:elkértek ragadozó adatokat és a nagy svajci sorozatban most a nevük alatt futnak.Nem hiúsági kérdés ez csupán,de annyit meg tehettek volna, hogy a nevem alatt dolgoztatják be a modern mübe!

Hát ennyit tudtam sűritve a szászvölgyi albicillákról megírni!

Meleg szivélyes üdvözlettel :

Janisch Miklós
mint nidobiológus